

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Een goed droogstandsrantsoen is maatwerk

Een valse start

De patiënt had gisteren voor de vierde maal gekalfd en lag nog in de ruim ingestrooide afkalfstal. Kop in de flank, koude oren, uier slap, géén colimastitis, géén bloeding: dit was duidelijk melkziekte.

De veehouder had al calcium-magnesiuminfusen en calciumpillen toegediend, het bekende verhaal. Hij kon het nauwelijks bevatten. Het afkalven van de koeien was een tijdlang zo goed als probleemloos verlopen en nu had het bedrijf alweer het derde melkziektegeval in twee weken.

Omdat het laatste infuus meer dan drie uur daarvoor was toegediend, kon ik een betrouwbaar bloedmonsteronderzoek doen op calcium en fosfaat. Beide waren te laag. Een infuus, een pil, een injectie fosfor en nog een extra vitamine D-injectie later kwam de koe zelf overeind.

De koe vertoonde meteen een redelijk goede eetlust. Dat laatste is noodzakelijk voor een stabiel herstel. De pens moet door de opname van smakelijk en goed ruwvoer weer aan de gang. Naast het adequaat behandelen van de koe met melkziekte is het ook belangrijk om nieuwe gevallen van een valse start te voorkomen. Na overleg tussen veehouder, voerlichter en dierenarts is het droogstandsrantsoen op dit bedrijf aangepast. Gelukkig waren de mineralengehalten in de ruwvoeranalisys ook onderzocht. Het relatief hoge kaligehalte van het gras bleek, in combinatie met het langer droogzetten in verband met de superheffing, de oorzaak te zijn van de melkziekte.

De encyclopedie **droogstandsrantsoen**

Het droogstandsrantsoen is veelbesproken en kent diverse systemen: één of twee groepen, stro en brok of gras/maiskuil met of zonder hooi of stro. Het lijkt ook nog voortdurend anders te kunnen.

Ieder droogstandsrantsoen is maatwerk, omdat ruwvoer (ook stro en hooi) nu eenmaal dynamisch is in samenstelling, structuur, smakelijkheid en mineralengehalten.

Essentieel is voldoende smakelijkheid, een laag energieniveau (800 vem/kg ds) en voldoende eiwit (140 gram ruw eiwit/kg ds). De droge

koeien mogen niet vervetten, maar zeker ook niet afvallen. De energiegift mag vanaf tien dagen voor afkalven omhoog. Extra vitamine A, D en E en selenium verhogen de weerstand van de koe en haar ongeboren kalf. Bij voorkeur krijgt de koe veel magnesium en zo min mogelijk kalium, calcium en fosfor in de droogstand.

De gehalten van deze mineralen en hun onderlinge verhouding zijn de reden dat een goed droogstandsrantsoen nauwkeurig moet worden samengesteld. Deze mineralengehalten beïnvloeden elkaars opname en zorgen voor een in principe wat wankel evenwicht. De kation-anionbalans (kab) is in een rantsoen voor droge koeien ideaal tussen de -50 en -100 meq/kg droge stof. Transitiebrok en anionische zouten verlagen de kab. Een goed rantsoen, ruime, schone en zachte ligboxen, voldoende drinkwater en voldoende beweging bij de droge koeien zijn de basis voor een goede start na afkalven.

